

ξίφων, καὶ ζητοῦντας ἀγρίως τὴν τέρψιν ἐν τῇ ὁδῷ. Οἱ λιγεῖς, τρυφεροὶ καὶ συγχρόνως σπαρκατικοὶ τόνοι τῆς μουσικῆς, ἣν ἤκουεν, εἰσέδουσιν εἰς τὴν καρδίαν του ὡς φλόγες φοβεραί, καίουσιν, καταστρέφουσιν. Ἀλλ' ὡς ἠτένισεν ὁ ἄθλιος τὸ διαδόητον αἰγυπτιακὸν σύμβολον, ἀνθοστεφὲς καὶ περιφερόμενον ἐφ' ὑψηλῆς βράβδου παρά τινος ἀσέμνου γυναικίου, κωφὸς κατέστη καὶ ἀόμακτος, ὥρμησε πρὸς τὴν λέμβον του, καὶ ἐκρύβη ἐρπων ὑπὸ τὰ δίκτυα· ἔτρεμεν ὅλος καὶ οἱ ὁδόντες του συνεκρούοντο, ὡς ἂν τὸν ἐκράτει ἥδη ὁ διάβολος ἀπὸ τὸν πόδα. Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψαν καὶ οἱ τρεῖς μοναχοὶ εἰς τὴν λέμβον, καὶ ἀνεχώρησαν. Ὅτε δὲ τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τῆς λίμνης καὶ ἀπέβησαν, κατώρθωσεν ὁ ἀλιεὺς νὰ ἐξέλθῃ τόσον ἐπιτηδεῖως τῆς κρύπτης του, ὥστε οἱ μοναχοὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶχεν ἀναμείνει τὴν ἐπιστροφὴν των ὅπισθεν τῶν ἱετῶν, καὶ ἀφοῦ εἰς αὐτῶν ἐνεχείρισε πάλιν τὰ πορθμεῖα διὰ τῶν παγωμένων του δακτύλων, ἀνεχώρησαν καὶ οἱ τρεῖς ἐν σπουδῇ.

Ὁ ἀλιεὺς ἐνόμισε καθῆκόν του, καὶ τῆς ἰδίας του ψυχικῆς σωτηρίας· ἔνεκεν ἣν ἐνόμιζε κινδυνεύουσιν, ὡς καὶ χάριν τῶν λοιπῶν χριστιανῶν, οὓς ἤθελε νὰ σώσῃ τοῦ ὁλέθρου, ν' ἀνακοινώσῃ τὸ μυστηριώδες γεγονός εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγούμενος πλησιοχώρου τινὸς μοναστηρίου φραγισκανῶν ἀπήλασε μεγάλης ὑπολήψεως ὡς πρόεδρος ἐνὸς τοιούτου δικαστηρίου, καὶ ἰδίᾳ ὡς σοφὸς ἐξορκιστής, ἀπεφάσισε νὰ διευθυνθῇ χωρὶς ἀναβολῆς πρὸς αὐτόν. Τὴν ἐπαύριον πρωῒαν, ἀνατέλλοντος μόλις τοῦ ἡλίου, ἐβάδιζεν ἤδη πρὸς τὸ μοναστήριον, καὶ μετ' ὀλίγον ἴστατο, ταπεινῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, πρὸ τῆς πανοσιότητός του, ὅστις, τὸ βάσσον του φορῶν, καὶ τεταπεινωμένην ἔχων τὴν κορδύλην ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἐκάθητο εἰς τὸν κλιντήρα του, καὶ ἔτῃρει τὴν σκεπτικὴν αὐτὴν θέσιν, ἐνῶ ὁ ἀλιεὺς τῷ διηγείτο τὴν φρικτὴν ἱστορίαν. Ὅτε οὗτος ἐτελείωσεν, ἤγειρεν ὁ ἡγούμενος τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ, πεσούσης ὅπισθεν τῆς κορδύλης του, εἶδεν ὁ ἀλιεὺς κατὰπληκτος, ὅτι ἡ πανοσιότης του ἦτον εἰς τῶν τριῶν μοναχῶν, οἵτινες διέπλεον ἐτησίως τὴν λίμνην, καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖνος, ὃν εἶχεν ἴδει τὴν προτεραίαν νύκτα ὡς μυθολογικὸν δαίμονα, συρόμενον ἐν ἄρματι ὑπὸ δύο λεόντων· εἶχε τὴν αὐτὴν, ὡχρὰν ὡς μάρμαρον, μορφήν, τ' αὐτὰ κανονικὰ καὶ εὐμορφὰ χαρακτηριστικὰ, τὸ αὐτὸ στόμα, τὰ ἴδια τρυφερὰ καὶ καμπύλα χεῖλη. Περὶ

τὰ χεῖλη δὲ ταῦτα ἐπλανᾶτο ἐν ἱλαρὸν μειδιάμα, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξῆλθον οἱ ἐξῆς κατανυκτικοὶ λόγοι. «Τέκνον ἐν χριστῷ ἀγαπητόν! πιστεύομεν ἀπὸ καρδίας ὅτι καθ' ὅλην τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶχετε τὴν συντροφίαν τοῦ Θεοῦ Βάκχου, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ἀρκούντως ἡ φανταστικὴ σας ἱστορία. Δὲν θέλομεν νὰ κακολογήσωμεν τὸν Θεὸν αὐτὸν, καθόσον μάλιστα πολλάκις μᾶς φέρει λήθην τῶν πόνων, καὶ εὐφραίνει τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν· εἶνε ὅμως πολὺ ἐπικίνδυνος δι' ἐκείνους ὅσων ὁ στόμαχος δὲν σηκώνει, καὶ εἰς αὐτοὺς φαίνεται ὅτι ἀνήκετε. Σᾶς συμβουλεύομεν ἐπομένως νὰ πίνετε τοῦ λοιποῦ μεμετρημένον τὸν χρυσὸν τῆς ἀμπέλου ζωμὸν, καὶ νὰ μὴ ἀνησυχῆτε τοῦ λοιποῦ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς μετὰ τῆς μέθης τὰ παραδοξολογήματα· συγχρόνως δὲ νὰ σιωπήσετε περὶ τῆς τελευταίας σας ὁπτασίας, νὰ φράξτε παντάπασιν τὸ στόμα σας, εἰδεμὴ ὁ κοσμικὸς τοῦ κλητῆρός μας βραχίων θέλει σᾶς μετρήσῃ· εἴκοσι καὶ πέντε μαστιγώσεις. Τόρα ἐντούτοις, ἀγαπητὸν τέκνον ἐν Χριστῷ, πηγαίνετε εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ὁ ἀδελφὸς τροφοδότης καὶ ὁ ἀδελφὸς μάγειρος θέλουσι σᾶς παραθέσει μικρὸν πρόγευμα.»

Ταῦτα δ' εἰπὼν ἠλόγησεν ὁ πανοσιώτατος τὸν ἀλιέα, ὅστις ἐνεὸς διευθύνθη πρὸς τὸ μαγειρεῖον· πλὴν ὡς εἶδεν ἐκεῖ τὸν ἀδελφὸν μάγειρον καὶ τὸν ἀδελφὸν τροφοδότην, ὀλίγου δεῖν ἐπιπτε χαμαὶ ὑπτίως ἐκ τοῦ τρόμου, καθότι ἀνεγνώρισεν ἀμφοτέρους ὡς τοὺς νυκτερινούς τοῦ ἡγουμένου συντρόφους, τοὺς διαπλεύσαντας μετ' αὐτοῦ τὴν λίμνην· ἀνεγνώρισε τὸ προγάστορ καὶ τὴν φαλάκραν τοῦ ἐνός, ὡς καὶ τὰν αἰδῆ χαρακτηριστικὰ καὶ τὰ τράγεια ὦτα τοῦ ἑτέρου. Ἀλλ' οὐδὲ συλλαβὴν ἐξέβαλε τοῦ στόματός του, καὶ μετὰ πολλὰ μόλις ἔτη διηγῆται τὴν ἱστορίαν εἰς τὸ συγγενολόγιόν του.

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΕΡΓΑ.

ΠΕΡΙ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ.

(Συνεχία ἴδε φυλλάδιον 36).

ΑΠΑΝΤΑ ὡσαύτως τὰ γνωστὰ μέταλλα παρῆχον ὕλην εἰς τὴν ἀγαλμοτοποιάν. Οἱ Ἕλληνες κατεσκεύασαν ἀγάλματα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τοιαῦτα ὑπῆρχον, ὡς ἴσταται ὁ Πausanias, εἰς τὸ ἐν Αθήναις Πρυτανεῖον. Εἰς τοὺς θριάμβους τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ Δουκόλλου μετεκομίσθη-

παν ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ τοῦ Μιθριδάτου καὶ τοῦ Φερνάκου, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν εἶχε μῆκος ὅσον 6 πόδες, τὸ δ' ἕτερον συνωδεύετο ὑπὸ εἰδωλῶν καὶ ἁρμάτων ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Διόδωρος δὲ Σικελιώτης εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἄρματος ἐφ' οὗ μετεκομίσθη τὸ λείψανον Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἀναφέρει ὅτι εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς ἐπιστεγαζούσης αὐτὸ καμάρας ὑπῆρχε χρυσότευκτος Νίκη βαστάζουσα τρόπαιον, χρυσοῖ δὲ λέοντες ἐφύλαττον τὰς εἰσόδους τοῦ ἄρματος καὶ ἀνὰ μέσον ἐκάστου τῶν κίωνων ὑπῆρχε χρυσῇ ἄκανθος περιελισσομένη κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν κιονοκράνων, εἰς δὲ τὰ προέχοντα τῶν ἀξόνων τοῦ ἄρματος ἦσαν προσηρμοσμένοι προτομαὶ λεόντων κατεσχόντων διὰ τῶν ἐδόντων σιδήρην σιδηρᾶν.

Οἱ Ῥωμαῖοι βλέποντες τὰ ὑπὸ τῶν νικηφόρων στρατηγῶν ἐν Ῥώμῃ μετακομιζόμενα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀγάλματα, κατεσκευάσαν καὶ αὐτοὶ κατόπιν παρόμοια· τὸ πρῶτον δὲ ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἀναφερόμενον χρυσοῦν ἄγαλμα εἶναι ὁ ἔφιππος ἀνδρίας ὁ ἀνεγερθεὶς ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Καπιτωλίου εἰς τιμὴν τοῦ Κορνηλίου Σύλλα, καὶ τὸ πρῶτον ἀργυροῦν ἀφιερώθη εἰς τὸν Αὐγούστον, ὅστις βραδύτερον διαλύσας τὰ τοιούτου εἶδους ἀγάλματα ἔκοψε νόμισμα. Πολλοὶ τῶν μετὰ τούτους αὐτοκρατόρων ἔχι μόνον ἐδέχοντο ἀλλὰ καὶ ἀπῆτουν νὰ τοῖς ἀνεγείρωνται ἀγάλματα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου· μόνος ὁ Βεσπασιανὸς ἐπροτίμησεν ἀντ' ἐκείνου τὸ ὅποιον ἐψήφισεν ὁ δῆμος νὰ τῷ ἀνεγερθῇ νὰ τῷ δοθῇ τὸ ἀντίτιμον εἰς χρήματα. Σημειωτέον δὲ ὅτι πολλάκις τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἦσαν βαρυτιμότατα, ὡς λ. χ. τὸ τοῦ Κορνήμιου, εἰς κατασκευὴν τοῦ ὁποῦ. ἐδαπανήθησαν 400 λίτραι χρυσοῦ.

Ἡ τοιαύτη πολυτέλεια ἐφθασε μέχρι τοῦ μεσαιῶνος ἀλλὰ μόνον εἰς τὰ ἀγάλματα τοῦ Θεοῦ ἢ τῶν ἁγίων. Εἰς τοὺς μητροπολιτικοὺς ναοὺς τοῦ Μιλάνου σώζονται δύο ἀγάλματα ἀργυρᾶ φυσικοῦ μεγέθους, παριστῶντα τὸ μὲν τὸν ἅγιον Ἀμβρόσιον, τὸ δὲ τὸν ἅγιον Κάρλον ἐν πλουσίᾳ καὶ ἀδαμντοστολιστῇ παπικῇ στολῇ.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα πρῶτοι εἰσήγαγον τὴν χαλκοπλαστικὴν οἱ Σάμιοι, πολλοὶ μάλιστα εἰς αὐτοὺς ἀποδίδουσι καὶ τὴν εὐρεσιν τῆς χωνεύσεως τῶν μετάλλων, ἥτις πρότερον ἦτο ἄγνωστος, καὶ διὰ τοῦτο τὰ χαλκᾶ ἔργα ἦσαν ὅλα σφυρήλατα· ἄγνωστος προσέτι ἦτο καὶ ἡ συγκόλλησις τῶν μετάλλων, δι' ὃ τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος, οἷον χεῖρες, πόδες, καὶ τὰ ἐνδύματα προσέτι εἰς τὰ

χαλκᾶ ἀγάλματα συνεδέοντο πρὸς ἄλληλα διὰ δεσμῶν, γόμφων, ῥήλων, περονῶν κ. τ. λ. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων σαμιακῶν χαλκίων ἔργων ἦτο καὶ ὁ χάλκινος κρατῆρ ὃν ὑπεβάσταζον τρεῖς χάλκινοι ὠσαύτως καὶ ἐπταπῆχεις κολοσσοί.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔλεγει ὅτι οἱ Σάμιοι ἐδαπάνησαν εἰς ἀνέγερσιν τοῦ μνημείου ἐκείνου τὸ δέκατον τῶν εἰσοδημάτων ὅσα ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ταρτασσὸν θαλασίου ἐμπορίου εἰσέπραττον. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πεισιστράτου ἀνέθηκαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος τὸ πρῶτον χάλκινον τέθριππον.

Παρά τοῖς ἀρχαίοις ἐτιμᾶτο ἰδιαζόντως κατὰ πρῶτον λόγον ὁ Κορίνθιος χαλκός, κατὰ δεύτερον δὲ ὁ τῆς Αἰγίνης καὶ τρίτον ὁ τῆς Δήλου. Ἀρμόδιος δὲ πρὸς τὴν ἔκφρασιν ἦν οἱ τεχνῖται προϋτίθεντο νὰ δώσωσιν εἰς τὰ παριστανόμενα πρόσωπα ἀνεμίγνουν προσφυῶς τὸν χαλκὸν μὲ τὸν σίδηρον, τὸν ἀργυρον καὶ τὸν χρυσόν· οὕτω φέρ' εἰπεῖν ὁ γλύπτης Ἀριστονίδας θέλων νὰ παραστήσῃ τὸν Ἀθάμαντα ἰαθέντα ἐκ τῆς μανίας καὶ μετανοοῦντα ὅτι ἐφρόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Λέαρχον ἀνέμιξε τὸν χαλκὸν μὲ τὸν σίδηρον, διὰ νὰ ἐκφράσῃ διὰ τῆς ἐρυθρότητος τοῦ μετάλλου τὴν αἰσχύνην καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Λέγεται ὅτι κατεσκευάσθη πάλαι ποτὲ ἄγαλμα Ἀφροδίτης ἐκ σιδηρίτιδος λίθου κινουν καὶ προσαγόμενον ἄλλο ἄγαλμα σιδηροῦν παριστάνον τὸν Ἄρην.

Ἐκτὸς δὲ τῶν μετάλλων, τοῦ ξύλου καὶ τοῦ μαρμάρου οἱ Ἕλληνες κατεργάζοντο καὶ πολλὰς ἄλλας ὕλας καὶ ἰδίως τὸ ἐλεφάντινον ὁστοῦν· τὴν τέχνην δὲ ταύτην ἐκάλουν Τορευτικὴν. Παρ' Ὀμήρῳ εὐρίσκονται περιγραφαὶ ξιφῶν ἐχόντων ἐλεφαντίνους λαβὰς καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ἐπίπλων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὁστοῦ. Ἐκατὸν δὲ καὶ ἐτι πλεον ἀγάλματα ἐξ ἐλεφαντος χρυσῷ μεμιγμένου ὑπῆρχον εἰς πολλοὺς ἀρχαίους ναοὺς· ὡς λόγου χάριν ἡ ἐν τῷ Παρθενῶνι Ἀθηνᾶ, ἔχουσα ὕψος ὅσον τριάκοντα ἐξ πῆχους· ταύτης τὰ μὲν φαινόμενα τοῦ σώματος μέρη ἦσαν ἐξ ἐλεφαντος, καθὼς καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδοῦσης, ἡ δ' ἐσθὴς μετὰ τῆς χλαμύδος ἐκ χρυσοῦ. (1) Ἐν Ἀρκαδίᾳ ὑπῆρχεν ὠραῖος Ἀσκληπιὸς ἐλεφάντινος, ἐφημίζετο δὲ καὶ μία Ἀφροδίτη ἐλεφαντίνη ὠσαύτως ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πυγμαλῖωνος.

(1) Ἄν καὶ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, παραθέτομεν ὅμως ἐνταῦθα διὰ τὸ περιεργον τὴν ἐξῆς σημείωσιν περὶ τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τοῦ Φειδίου, ἀποσπᾶσαντες αὐτὴν

Λέγεται ὅτι διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ζέοντος ὕδατος καθίστων τὸ ἐλεφάντινον ὁστοῦν ἀπαλώτερον καὶ εὐχερέστερον εἰς ἐργασίαν· ὁ δὲ Διοσκορίδης βεβαίῳ ὅτι βραζόμενον ἐπὶ ἑξ ὥρας εἰς ζωμὸν βίξης μανδραγόρου ἐγένετο καὶ τοῦ κηροῦ εὐκαμπτότερον.

Παρά τινων συγγραφέων ἀναφέρονται κολοσσιὰ ἀγάλματα καὶ ἄλλα τῆς τέχνης ἔργα ἐκ σμαράγδου, ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Πλίνιου περιγραφόμενος κίων ἐν τῷ ἐν Τύρῳ ναῷ τοῦ Ἡρακλέους, τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ τῶν Αἰγυπτίων Σαράπιδος καὶ λοιπά, ἀλλὰ φαίνεται πιθανώτερον ὅτι ἦσαν μᾶλλον ἐξ ὕαλου κατασκευασμένα καὶ ὄχι ἐκ σμαράγδου. Κατεσκευάζον πρὸς τούτοις ἀγάλματα καὶ ἐξ ἡλέκτρου, μικρὰ μὲν τὸν ὄγκον ἄλλα πολύτιμα, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων φυτικῶν οὐσιῶν. Οὕτω ἐν παραδείγματι οἱ Ῥωμαῖοι κατεσκευάσαν ἀπὸ λίθων, ἀρώματα καὶ κόμμιον ἄγαλμα παριστάνον τὸν Σύλλαν καὶ τὸ ἔκκυσαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας του. Ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς νικήσας εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας διένειμεν εἰς τὸν λαὸν βοῦν κατασκευασθέντα ἐκ σμύρνης (1).

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν σήμερον θέλοντες νὰ κατασκευάσωσι μαρμαρίνην προτομὴν ἢ νὰ ζωγραφίσωσι τὴν εἰκόνα θνήσκοντος συγγενοῦς ἢ φίλου ἐπιχέουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ διαλυμένον γύψον, ὅστις συμπαγεῖς μετὰ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας, διαφυλάττει πιστῶς ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου ἐφ' οὗ ἐπεχύθη. Ἡ τοιαύτη ἐφεύρεσις δὲν εἶναι νέα, τοῦναντίον μάλιστα ἀρχαιοτάτη καὶ ὀφείλεται, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Πλίνιον εἰς τὸν ἐκ Σικυῶνος Λυσίστρατον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Λυσίππου· ἀλλὰ τότε ἀντὶ γύψου μετεχειρίζοντο τὸν κηρὸν ὅστις δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἦν μία ἐκ τῶν ὑλῶν τῶν ἀρχῇθεν ἐφαρμοσθεῖσιν εἰς τὴν γλυπτικὴν (2).

ἐκ τοῦ Σουΐδα α Ἀθηνᾶς ἄγαλμα δόρυ κρατεῖν διὰ τὸ σταθερὸν καὶ ἀνδρεῖον· ὁμοίως καὶ ἀσπίδα διὰ τὸ πᾶσαν ἐπιβουλὴν διὰ τῆς σοφίας ἀποθεῖσθαι· καὶ περικεφαλαῖαν διδῶσιν αὐτῇ, διὰ τὸ εἶναι τῆς σοφίας τὸ ἀκρότατον· καὶ ἐλαίαν ὡς καθ' αὐτὰ τὴν οὐσίαν οὕσης (φωτὸς γὰρ ὕλη ἢ ἐλαία) καὶ γοργόνα διδῶσιν ἐπὶ τοῦ στήθεος αὐτῇ διὰ τὸ ταχὺ τοῦ νοῦ.

(1) Ἐμπεδοκλῆς δ' Ἀραξαντίνος, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων ἀμπερόμενος, Ὀλύμπια νικήσας, ἐκ λιθάνωτο καὶ σμύρνης καὶ τῶν πολυτελῶν ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν.

(2) Ἀναμφίβολον πρὸς τούτους εἶναι ὅτι οἱ γλύπται κα-

ὡς κηροπλαστικῇ ὁμοίως ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, καὶ πιστεύομεν ὅτι πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἢ ἰδίοις ὀμμασιν εἶδον ἢ ἀνέγνων περιγραφὰς τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Λονδίῳ θαυμασιωτάτων κηροπλαστικῶν ἔργων. Γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι τὰ ἐκ κηροῦ ἀγάλματα ἀπομιμοῦνται οὐ μόνον τὴν μορφήν ἀλλὰ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ πρωτοτύπου.

Οἱ παλαιοὶ τεχνῖται ἀπομιμούμενοι τὰ φυσικὰ χρώματα, ἢ χάριν κόσμου, ἐφήρμοζον καὶ ἐνεκόλλουν εἰς τὰ ἀγάλματα ἄλλοτρίας ὕλης, οἷον ὀφθαλμοὺς ἀργυροῦς, βοστρύχους τῆς κεφαλῆς χρυσοῦς, ὀφρῦς μελανολίθους, ἀδάμαντας, σαπφείρους καὶ τὰ τούτων ὅμοια. Οὕτω λόγου χάριν ἡ Παλλὰς τοῦ Φειδίου εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς καὶ μικρὸς τις χάλκινος Ἡρακλῆς εἶχεν αὐτοὺς ἀργυροῦς. Διονύσιος ὁ τύραννος ἀφείλετο τὸν χρυσοῦν πώγωνα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰπὼν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀπόλλων δὲν εἶχε πώγωνα, δὲν ἔπρεπε νὰ αὐτὸς νὰ ἔχη.

Ἵπάρχει ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ἄγαλμα τῆς συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Λουκίου Βέρου, ἔχον τὴν κόμην ἐκ μελανοῦ μαρμάρου καὶ οὕτω τεχνιέντως προσκεκολλημένῃν τῇ κεφαλῇ, ὥστε εὐκόλως ὁ βουλόμενος δύναται νὰ τὴν ἀποσπάσῃ. Καὶ ὁ Παυσανίας δ' αὐτὸς ἀναφέρει περὶ ἀγάλματος ἔχοντος ὄνυχας ἀργυροῦς.

Ἐκτὸς τοῦ χρωματισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων, οἱ ἀρχαῖοι ἐνέδουν τὰ ἀγάλματα τῶν Θεῶν, καὶ ὑπῆρχον ἐπὶ τούτῳ καθιερωμένοι ἑορταί, ὡς ἐν Ἀθήναις τὰ καλινυτήρια καὶ τὰ πλυντήρια τῶν ἐνδυμάτων τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς, διακονούμενα ὑπὸ τῶν λουτριδῶν καὶ πλυντριδῶν, καὶ ἐν Ἄργει τὰ ἐνδυμάτια.

Τὰ ἐνδύματα δὲ ταῦτα ἄλλοτε μὲν ἦσαν ἐκ λινοῦ καὶ βύσσου καὶ παραπλησίον ὑφασμάτων ἄλλοτε δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὡς ὁ πέπλος τῆς ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος Ἀθηνᾶς ἢ μαρμαρίνος κεφαλῇ αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες ἔμενον ἀσκεπεῖς. Ἐν Φρυγίᾳ δὲ ἅπαντες οἱ Θεοὶ εἶχον ἐνδύματα χρυσοκέντητα.

Λέγεται ὅτι Διονύσιος ὁ τύραννος ἀπεγύμνωσε

τεσκεύαζον τὰ προπλασματὰ των, δηλαδὴ τὰ πρῶτα σχέδια ἅπερ ὕστερον ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν εἰργάζοντο ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ἐκ γύψου καὶ πηλοῦ ἐποτίμων δὲ, ὡς εἶδος, τὴν ὕλην ταύτην διὰ τὸ εὐμάλακτον αὐτῆς, διότι ἐπὶ τοῦ μαρμάρου δὲν εἶναι εὐκόλον, ἢ μᾶλλον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιδορθωθῶσι τὰ ἡμαρτημένα.

τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς τοῦ βαρυτίμου αὐτοῦ πέ-
πλου ἐκτιμηθέντος 85 τάλαντα χρυσοῦ, τὸν ο-
ποῖον ὁ Ἱέρων ἀνέθηκεν ἀπὸ τῶν λαφύρων τῶν
Καρχηδονίων καὶ ἔδωκεν ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον ἐ-
ριούχον, προφασίζόμενος ὅτι ὁ πρῶτος πέπλος
ἦτο βαρὺς μὲν τὸ θέρος ψυχρὸς δὲ τὸν χειμῶνα.
Ὡσαύτως ἀπεγυμνώθη τοῦ χρυσοῦ αὐτῆς πέπλου
καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Φειδίου ποιηθεῖσα Ἀθηνᾶ.

Εἰς τὰς ἐπισήμους ἡμέρας οἱ Ῥωμαῖοι παρέ-
ταττον ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ πυλῶνος τῶν οἰκίων
τῶν τὰ ἀγάλματα τῶν ἀποθανόντων συγγενῶν
τῶν, καὶ περιεκόσμουσαν αὐτὰ διὰ θριαμβευτικῶν
ἐνδυμάτων, δακτυλίων, ψελλίων, ἐνωτίων καὶ πομ-
πιδῶν ἐπιγραφῶν. Κατὰ δὲ τὸν μεσαιῶνα καὶ
μέχρις σήμερον τὰ ἀγάλματα τῶν ἁγίων εἰς τὰς
ἐκκλησίας τῶν καθολικῶν ἔχουσι πολυποίκιλα
ἐνδύματα, μία μάλιστα Παναγία ἐν Ἰσπανίᾳ ἔχει
365 αἰσθητάς! μίαν ἀνὰ ἐκάστην ἡμέραν.

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

ΤΡΕΙΣ ΗΜΕΡΑΙ ΕΙΣ ΙΚΑΡΙΑΝ.

ΚΑΤΑ Ἰούνιον τοῦ 1862 ἐπιστρέφοντες διὰ
ἰστιοφόρου πλοίου ἐκ Σύρου εἰς Σίμον, ἠναγκά-
σθημεν ἕνεκα τῶν ἐναντίων ἀνέμων νὰ προσορ-
μισθῶμεν εἰς Ἰκαρίαν· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ ἔτυχε
νὰ ἀναγνώσω καὶ ἀκούσω περὶ τῶν κατοίκων τῆς
νήσου ταύτης, προθύμως ἐδραζάμην τῆς περιστά-
σεως, ὅπως κατὰ τὸ διάστημα τῆς αὐτόσε δια-
τριβῆς μου ἐπισκεφθῶ τὴν νῆσον, καὶ ἰδίως ὅμ-
μασι ἀντιληφθῶ τῶν περιέργων ἡθῶν καὶ ἐθίμων
τῶν Ἰκαριωτῶν.

Καὶ ἐνταῦθα ἐπιτραπήτω μοι μικρά γεωγρα-
φικὴ καὶ ἱστορικὴ παρέκβασις, διότι φρονῶ ὅτι ἡ
ἔκθεσις τῶν περιηγήσεων δὲν πρέπει πρὸς μόνην
τέρψιν νὰ γείνηται, ἀλλὰ καὶ πρὸς ωφέλειαν. Βε-
θαίως ἡ νῆσος Ἰκαρία ἐλαχίστην ἱστορικὴν ση-
μασίαν ἔχει, καὶ σπανίως οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς
μνεῖαν ποιοῦνται αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως, ἵνα μεταχει-
ρισθῶμεν τὴν φράσιν τοῦ Στράβωνος, καὶ τοιαύτη
οὕσα ἐνδοξός ἐστι, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἰκάριον καλεῖ-
ται τὸ προκείμενον πέλαγος.

Ἡ Ἰκαρος ἢ Ἰκαρία εἶνε νῆσος τῶν ἀνατολικῶν
Σπαράδων, ἐκτεινομένη κατὰ μῆκος ἀπὸ τοῦ Βο-
ρειοανατολικοῦ πρὸς τὸ Νοτιοδυτικόν, καὶ ἔχουσα,
κατὰ μὲν τὸν Στράβωνα, τριακοσίων σταδίων
περίμετρον, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους γεωγράφους

ἑβδομήκοντα πέντε μιλίων. Κατὰ Πλίνιον ἀπέ-
χει τῆς μὲν Δήλου πέντε χιλιάδας Ῥωμαϊκῶν βη-
μάτων, τῆς δὲ Σάμου τριάκοντα πέντε χιλιάδας,
στενὴ δὲ λίαν καὶ ἐπιμήκης οὕσα, ἐκτείνεται κατὰ
μῆκος δεκαεπτὰ μίλια.

Τὸ ἀλγίμενον αὐτῆς καὶ τὸ ταραχῶδες τοῦ Ἰκα-
ρίου πελάγους ἠνάγκασε πολλοὺς πικράς νὰ ἐκ-
φέρωσι κατὰ τῆς Ἰκαρίας μομφάς· οὕτως ὁ μὲν
Σωλῖνος λέγει περὶ αὐτῆς ὅτι εἶνε in hospitiis
nullis finibus portuoso, ob inhumana, Πλί-
νιος δὲ ὁ νεώτερος ἐν μιᾷ τῶν πρὸς Πόντιον ἐπι-
στολῶν του ἀναφέρει ὅτι ἐπιστρέφων ποτὲ εἰς Ῥώ-
μην καὶ παρεμποδίζόμενος εἰς Ἰκαρίαν ἐκ τῶν
ἐναντίων ἀνέμων, διεσκέδαζε ποιῶν στίχους ἐλ-
λεγειακοὺς κατὰ τε τῆς θαλάσσης καὶ κατ' αὐτῆς
ἔτι τῆς νήσου. Ὁ Ὅμηρος παρωμοίασε τὴν ἐπελ-
θοῦσάν ποτε ταραχὴν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν
Ἀχαιῶν πρὸς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Ἰκαρίου πελάγους,

Κινῆθη δ' ἀγορῇ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μὲν τ' εὐρὸς τε νότος τε
Ἦρορ' ἐπατῆας πκτρός Διὸς ἐκ νεφελάων.

Ὁ δὲ Ὀράτιος Φλάκκος δὲν παρέλειψε τὸ Luc-
tantem Icaris fluctibus, ἥτοι τὸ χυδὴν λεγό-
μενον *καραντι*, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπὶ τοῦ στομάχου
ἐνέργειαν μόνος ὁ τὸ Ἰκάριον πέλαγος πλεῖσας δύ-
ναται νὰ ἐννοήσῃ. . . Καὶ τοιαύτη περ' οὕσα ἡ
Ἰκαρία, ἐνδοξὸς ὅμως ἐστί.

Πρὶν λάβῃ τὸ τελευταῖον αὐτῆς ὄνομα ἡ Ἰκα-
ρία ἐκκλεῖτο Μάκρις, Δολιχὴ καὶ Ἰχθυόεσσα. Μά-
κρις μὲν καὶ Δολιχὴ ἕνεκα τοῦ ἐπιμήκους σχήμα-
τος αὐτῆς, Ἰχθυόεσσα δὲ διὰ τὸ κάλλος τῶν ἐν
αὐτῇ ἰχθύων. Ἐπὶ τέλους ἐκλήθη Ἰκαρος ἀπὸ Ἰ-
κάρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Δαιδάλου, τοῦ ὁποίου ὁ θά-
νατος παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Ὀβίδιον νὰ συνθέ-
σῃ μίαν τῶν ὠραιότερων ποιήσεων αὐτοῦ.

Ὁ Δαίδαλος ἦν υἱὸς Μητίονος τοῦ Ἐρεχθεῶς,
τοσοῦτον δὲ περίφημος τέκτων καὶ ἀγαλματο-
ποιὸς ἐγένετο, ὥστε ἐλέγετο περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ
ἔργα του ἦσαν ἔμψυχα, ἐβλεπον δηλονότι, ἤ-
κουον, ἐλάλουν κλ. τοῦτο δὲ διότι αὐτὸς πρῶ-
τος ἔδωσε σχῆμα ἐρρύθμιον εἰς τὰ ἀγάλματα,
ἅτινα πρὸ αὐτοῦ κατεσκευάζοντο ἀτελῶς καὶ
συγκεκολλημένως. Ὁ Δαίδαλος εἶχε παρ' αὐτῷ
ἐργάτην, Τάλω ἢ Κάλω τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς του
Περδίκκας, παῖδα εὐφυᾶ καὶ πλεῖστα ἐργαλεῖα τῆς
τέχνης εὐρόντα· τοῦτον, φθόνῳ κινούμενος, ἐφό-
νευσεν, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν τὸν ἔθαπτε, συλ-
ληφθεὶς καὶ ὁμολογήσας τὸ ἐγκλημα, κατεδικά-